

תלמודו בידו

דף יח עמוד ב

א] אלו ימים בחודש אדר אסורים בתענית ובהספד לפי מגילת תענית ?

ב] איזהו יום שקוראים בו מגילה אך מותר בהספד ותענית ?

ג] מהו יום ניקנור, ומהו יום טוריינוס ?

ד] גזרו סדר תעניות וחלה אחת התעניות בראש חודש, חנוכה או פורים, האם מתענים ?

א] י"ד וט"ו: בין לבני עיירות הקוראים מגילה בי"ד, ובין למוקפים חומה הקוראים בט"ו. י"ג: יום ניקנור הוא, ואסור בהספד ותענית.

י"ב: יום טוריינוס הוא, ואסור בהספד ותענית [אך לאחר זמן בטלו חכמים מועד זה].

ב] י"ב אדר. כגון שהקדימו בני הכפרים את קריאת המגילה ליום הכניסה שחל ביום זה. ואין לאסור מפני שהוא יום טוריינוס, לפי שחכמים ביטלו מועד זה לאחר שנהרגו בו האחים החסידים שמעיה ואחיה [לא נתפרש מי הם (רש"י)] ואין לאסור מפני יום שמחר יום ניקנור, כיון שלאחר שביטלו את המועד [טוריינוס] שחל ביום זה, ודאי שאין לאסרו בתענית מחמת מועד אחר.

ג] ניקנור: היה דוכס יווני שהיה מתגאה ומניף ידו על ירושלים, ובי"ג אדר נצחום מלכות חשמונאי, וקצצו בהונות ידיו ורגליו ותלאום בשערי ירושלים. **טריינוס:** יום שרשע זה נהרג. הוא מי שהרג את האחים לולינוס ופפוס על הריגת בתו, ועשו כן כדי להציל את ישראל.

ד] רבן גמליאל: מתענים, ואין משלימים. לרב אחא, ובלבד שהתענו כבר שני חמישי ושני, אך בפחות מכך אין מתענים. לר' אסי, אפילו התענו תענית אחת בלבד, מתענים [ואין משלימים]. **חכמים:** מתענים ומשלימים. וכן פסק רב הונא.